

Fosen regionråd

Fosen tingrett - Fosen regionråd

Jeg er nettopp blitt oppmerksom på at [Panor Public Affairs AS](#) har utarbeidet en presentasjon pr. 13.12.2019 om Fosen tingrett som er tilgjengeliggjort på Fosen regionråd sine nettsider. Jeg har tatt kontakt med Panor Public Affairs AS ved styreleder, uten å ha fått noen respons. Jeg kontakter derfor Fosen regionråd direkte.

Presentasjonen gir bl. a. uttrykk for Fosen tingretts vurderinger, standpunkter, arbeidsmåter og «status quo». Ettersom Fosen tingrett ikke har vært kontaktet ifm. arbeidet og ikke har uttalt seg, har domstolen behov for å korrigere en del av opplysningene som fremgår av presentasjonen. Måten rapporten har kommet til på gir seg utslag i at den på en del punkter baserer seg på forutsetninger som ikke er reelle.

Domstolens anliggende er at borgerne i rettskretsen også i fremtiden skal ha tilgang på riktige avgjørelser til rett tid. For domstolen er det derfor svært viktig at beslutningstagere gis et forsvarlig avgjørelsesgrunnlag. Jeg mener det ikke er forsvarlig å basere seg på opplysningene som fremgår av presentasjonen dersom målet er å ivareta domstolens brukere.

Fosen tingrett er en velfungerende domstol med kompetente medarbeidere. Det sterke engasjementet for tingrettene er svært positivt, men vi gjør både brukerne, domstolen og medarbeiderne en bjørnetjeneste dersom vi ikke holder oss til korrekte fakta. Jeg har derfor følgende kommentarer til presentasjonen, og går ikke nærmere inn på at helhetsbildet som tegnes for meg fremstår som sterkt fortegnet:

Side 20

- «Fosen tingrett en liten, svært effektiv tingrett som i langt større grad enn gjennomsnittet av tingretter overholder lovpålagte frister.»

Kommentar: Frem til Fosen tingrett fikk felles ledelse med Sør-Trøndelag tingrett har ikke domstolen greid å overholde lovgivers frist for saksbehandlingstid i noen enkeltår de siste 10 årene. Statistikk lengre tilbake har vi ikke studert. Her skal det også nevnes at Fosen tingrett i denne tiden har hatt en bemanning som arbeidsbelastningen tilsier. Dette i motsetning til de fleste andre domstoler som har vært underbemannet, deriblant Sør-Trøndelag tingrett.

Side 21

- «Fosen tingrett kan videreutvikles i et nettverk av kystnære tingretter med moderat spesialisering blant annet knyttet til naturressurser, som fiskeri, havbruk og vindkraft - understøttet av økt digitalisering, økt utveksling av saker mellom domstoler og ambulerende dommere.»

Kommentar: Fosen tingrett har ikke en portefølje som er særlig knyttet til naturressurser, som fiskeri, havbruk og vindkraft. En og annen sak i kategorien forekommer imidlertid her som i andre domstoler.

Side 23

«Svært god effektivitet og gode resultater

- Domstolkommisjonen og Riksrevisjonens vurdering av produktivitet og resultater ved mindre tingretter gjelder ikke Fosen tingrett.
- Ifølge Riksrevisjonen er Fosen tingrett en effektiv tingrett.
- Som 23 andre tingretter – hvorav mange på det sentrale Østlandet - har Fosen tingrett et lite effektiviseringspotensial - mellom 0 og 10 prosent.»

Kommentar: Som side 20. Det er riktig at Fosen tingrett leverer godt. [Som det fremgår av statistikken til domstolene](#) oppfylte Fosen tingrett først lovgivers krav til saksbehandlingstid etter at domstolen fikk felles ledelse. Den endrede organiseringen er en hovedårsak bak domstolens gode prestasjoner som rapporten underkommuniserer. Jeg skal også bemerke at resultatene tilbake i tid ikke kan klandres den forrige domstollederen, men særlig henger sammen med at domstolen er så liten at det ikke er mulig å drive effektivt. Dette fremgår klart av domstolenes statistikker om bl. a. hvor mange vektete saker dommerne i de enkelte domstoler avgjør. For å få til rasjonell drift med et solid fagmiljø antar jeg en domstol ikke bør ha færre enn 8-10 dømmende årsverk.

Side 24

- «Fosen tingrett innfrir i større grad lovpålagte behandlingsfrister enn gjennomsnittet av alle tingretter.
- Fosen tingrett innfri lovpålagte frister på en rekke områder i større grad enn de største tingrettene.»

Kommentar: Som over er dette en ny situasjon for Fosen tingrett etter at den kom inn under en ordning med felles ledelse.

Side 25:

Kommentar: Dette er tall av begrenset interesse fordi saksbehandlingstiden i stor grad avhenger av forhold domstolen ikke påvirker. Det gjelder særlig dødsboskifte og konkursbehandling.

Side 26:

- «Bemanningen ved Fosen tingrett er lavere enn saksinngangen skulle tilsi.
- Bemanningen er uforandret etter kommunesammenslåing som økte rettssognet og dermed saksinngangen.»

Kommentar: Basert på domstolenes ressursfordelingsmodell var Fosen tingrett på tidspunktet for rapporten (frem til 01.01.2020) tildelt ressurser til en bemanning helt i samsvar med domstolens behov. Domstolen var frem til dette tidspunkt en av få domstoler som ikke var underbemannet. Premisset om at saksinngangen er økt som følge av kommunesammenslåing er ikke dekkende.

Siden 27:

- *«Kapasitetsutnyttelsen ved Fosen tingrett er svært god, og fleksibel som følge av felles ledelse med Sør-Trøndelag.*
- *Sakfordelingen mellom de to tingrettene er god, noe som motsier Domstolkommisjonens vurdering av rigid saksfordeling mellom tingretter.*
- *Fosen tingrett drar nytte av smådriftsfordeler.*
- *Alle funksjonæransatte er fullfaglige, og kan dermed løpende besvare alle spørsmål på telefon og epost.»*

Kommentar: Dette er opplysninger som tilsynelatende kommer fra domstolen, men som ikke er formidlet herfra. Jeg er ikke kjent med hvilke «smådriftsfordeler» domstolen nyttiggjør seg, og kunne gjerne tenke meg å bli orientert om det. Hva som ligger til grunn for utsagnet om at saksfordelingen mellom domstolene er god er uklart for meg, og premisset er i beste fall diskutabelt.

Siden 28:

- *«Rettsikkerheten er god*
- *Det er ikke anført kritikk av rettsikkerheten ved Fosen tingrett hverken av kommisjonen eller andre.*
- *Det er ikke anført kritikk av dommernes habilitet, upartiskhet og objektivitet eller bindinger mellom dommere og aktører i retten.»*

Kommentar: Det er dekkende at rettsikkerheten for domstolens brukere er god. Fosen tingrett er en velfungerende domstol. Fokus nå må være å sikre at behovet til domstolens brukere også ivaretas i fremtiden.

Side 29:

- *«Det er ikke reist kritikk ved praktisering av tilfældighetsprinsippet ved Fosen tingrett, og praktiseringen blir løpende vurdert av sorenskriveren.*
- *Felles ledelse med Sør-Trøndelag gir mulighet til å benytte andre dommere enn ansatte ved Fosen tingrett dersom tilfældighetsprinsippet tilsier at det er nødvendig.»*

Kommentar: Dette er vurderinger det ikke er mulig for den som har utarbeidet rapporten å ha noen mening om ettersom jeg ikke har gitt opplysninger om det.

Side 30:

- *«Digitaliseringen har kommet langt*
- *Fosen tingrett er en effektiv tingrett der fysisk oppmøte ikke er en forutsetningen for å trekke på kompetanse fra andre tingretter til tross for geografiske avstander.*
- *Fosen tingrett har landets mest oppdaterte digitale rettssal.*
- *Det er tilrettelagt for lydopptak, men som for flertallet av rettsaler ennå ikke for bildeopptak.»*

Kommentar: Det er korrekt at domstolen er godt utrustet for digital behandling av sakene. Årsaken til det var et krav herfra for å ta oppgaven med felles ledelse.

Side 31

- *«Heldigitale rettsmøter gjennomføres ukentlig*
- *Fosen tingrett benytter videokonferanseutstyr i forbindelse med enkelte straffesaker - der partene er med fra ulike lokasjoner - og i forbindelse med fellesmøter med Sør-Trøndelag tingrett, også i forbindelse med faggrupper og kompetanseutvikling.*

- *Effektiviseringspotensialet ved digitalisering er enn å ikke fullt tatt ut, og tingretten jobber kontinuerlig med ytterligere effektivisering.»*

Kommentar: Pr. rapporttidspunktet var ikke opplysningene om digital saksbehandling korrekt. Det gjennomføres fortsatt ikke ukentlige heldigitale rettsmøter, bl. a. fordi det ikke er aktuelle rettsmøter ved domstolen hver uke. Fokuset på effektiv saksbehandling arbeides det imidlertid målrettet med.

Side 32:

- «Faglig robust og god faglig utvikling
- God faglig utvikling med kompetanseutvikling integrert i virksomheten, og moderat spesialisering med spisskompetanse innen sjømatnæring, vindkraft og barnesaker.
- Utveksling av dommere med Sør-Trøndelag tingrett.
- Dommere i Fosen tingrett deltar i faggrupper og på ukentlige fagsamlinger ved Sør-Trøndelag tingrett.
- Det er ikke påvist at dommere ved Fosen tingrett dømmer annerledes i sammenliknbare saker enn dommere ved større tingretter.»

Kommentar: Dette er opplysninger som tilsynelatende kommer fra domstolen, men som ikke er formidlet herfra. Det er ikke korrekt at Fosen tingrett har moderat spesialisering med spisskompetanse innen sjømatnæring, vindkraft og barnesaker. Jeg har ikke grunn til å tro at dommere ved Fosen tingrett dømmer annerledes enn dommere ved større tingretter, det er for øvrig heller ikke undersøkt av noen.

Side 33

- «Fosen tingrett har ingen dommerfullmektiger som avgjør saker med sårbare parter, som i barnesaker, slik domstolkommisjonen anfører om mindre tingretter.
- Fosen tingrett drar allerede nytt av domstolkommisjonens påpekte «gevinster av den fleksibiliteten som ligger i å tilhøre en større organisasjon» med «kompetanseutvikling i form av dommeropplæring, faggrupper og moderat spesialisering» som kan utvikles mellom tingretter.»

Kommentar: Det er opplagt helt dekkende at domstolen drar nytte av gevinstene ved å ha nær tilknytning til en større organisasjon. Det kan innebære at det er en annen domstol som tar byrdene.

Oppsummert er status at Fosen tingretts gode prestasjoner de siste årene er muliggjort gjennom samarbeidet med og bidragene fra Sør-Trøndelag tingrett. Samarbeidet er godt, og kunne vært mer balansert til fordel for brukerne i begge domstolene dersom de to domstolene var integrert.

Sett bort fra de mer domstolfaglige vurderinger må det nevnes at Fosen tingrett har 3 lokalt tilknyttede medarbeidere. Det har ikke bodd noen embedsdommer i rettskretsen på ca. 20 år. Det er ikke noe juridisk miljø på Brekstad, og domstolen er heller ikke sentral for næringslivet eller samfunnet for øvrig på stedet.

Avslutningsvis skal jeg nevne at rapporten ble utarbeidet på et tidspunkt da domstolen ikke hadde tatt stilling til spørsmålet om struktur slik at en dialog kunne vært fruktbar. Fosen tingrett har nå avgitt slik høringsuttalelse om struktur, og jeg håper diskusjonen fremover får et godt saklig fundament.

Dersom Fosen regionråd ønsker å få et best mulig grunnlag for de vurderinger som skal tas stiller vi selvsagt opp.

Fosen tingretts høringsuttalelse:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/domstolstruktur/id2684591/?uid=0969a61d-6639-46ca-9572-9a5075a1f308>

Med hilsen

Leif O. Østerbø

Sorenskriver Sør-Trøndelag tingrett – Sorenskriver Fosen tingrett

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.